EUROPA-PARLAMENTETS BESLUTNING (EU) 2022/1835

af 4. maj 2022

med bemærkningerne, der er en integrerende del af afgørelsen om decharge for gennemførelsen af budgettet for fællesforetagendet Shift2Rail (nu fællesforetagendet for Europas jernbaner) for regnskabsåret 2020

EUROPA-PARLAMENTET,

— der henviser til sin afgørelse om decharge for gennemførelsen af budgettet for fællesforetagendet Shift2Rail for regnskabsåret 2020,

— der henviser til forretningsordenens artikel 100 og bilag V,

— der henviser til udtalelse fra Transport- og Turismeudvalget,

— der henviser til betænkning fra Budgetkontroludvalget (A9-0069/2022),

A. der henviser til, at fællesforetagendet Shift2Rail (»fællesforetagendet«) blev oprettet i juni 2014 for en periode på ti år ved Rådets forordning (EU) nr. 642/2014 ([1]),

B. der henviser til, at de stiftende medlemmer er Unionen, repræsenteret ved Kommissionen, og partnere fra jernbaneindustrien (centrale interessenter, herunder producenter af jernbanemateriel, jernbanevirksomheder, infrastrukturforvaltere og forskningscentre); der henviser til, at andre enheder kan deltage i fællesforetagendet som associerede medlemmer; der henviser til, at bidrag fra andre medlemmer end Unionen ikke bør begrænses til kun at dække de administrative omkostninger og den medfinansiering, der er nødvendig for at gennemføre forsknings- og innovationsaktioner, men også bør vedrøre supplerende aktiviteter;

C. der henviser til, at fællesforetagendets vigtigste mål er at bidrage til gennemførelsen af det fælles europæiske jernbaneområde og at øge det europæiske jernbanesystems tiltrækningskraft, konkurrenceevne, bæredygtighed og integration ved bl.a. at lette et modalskift fra vej- og lufttransport til jernbanetransport;

D. der henviser til, at fællesforetagendet begyndte at arbejde uafhængigt i maj 2016;

Generelt

1. noterer sig på baggrund af Revisionsrettens beretning om fællesforetagendets årsregnskab for regnskabsåret 2020 (»Revisionsrettens beretning«), at årsregnskabet i alt væsentligt giver et retvisende billede af fællesforetagendets finansielle stilling pr. 31. december 2020 og af resultaterne af dets transaktioner, pengestrømme og bevægelser i nettoaktiver i det afsluttede regnskabsår, i overensstemmelse med dets finansforordning og de regnskabsregler, som Kommissionens regnskabsfører har fastlagt; bemærker ligeledes, at de underliggende transaktioner ifølge Revisionsrettens beretning i alt væsentligt er lovlige og formelt rigtige;

2. bemærker, at Unionens maksimale bidrag til fællesforetagendets aktiviteter i den periode, der er fastsat i forordningen, udgør 450 000 000 EUR (inklusive EFTA-bidrag), som skal betales via Horisont 2020; noterer sig, at alle medlemmer af fællesforetagendet ud over Unionen (industrigruppen) skal bidrage med midler svarende til mindst 470 000 000 EUR i alt, bestående af bidrag til dækning af fællesforetagendets operationelle aktiviteter på mindst 350 000 000 EUR samt bidrag i naturalier til fællesforetagendets supplerende aktiviteter på mindst 120 000 000 EUR;

3. bemærker, at i alt mere end 400 offentlige og private enheder, der repræsenterer jernbanesektoren, deltager i fællesforetagendets forsknings- og innovationsaktiviteter; bemærker endvidere, at samarbejdet i medlemsstaterne og med internationale parter tiltog i 2020, til eksempel undertegnelsen i 2020 af et aftalememorandum med den baskiske region, et andet med Canadian Urban Transit Research & Innovation Consortium og endnu et med det permanente sekretariat for transportfællesskabet;

([1]) Rådets forordning (EU) nr. 642/2014 af 16. juni 2014 om oprettelse af fællesforetagendet Shift2Rail (EUT L 177 af 17.6.2014, s. 9).

Budgetmæssig og økonomisk forvaltning

4. bemærker, at det endelige disponible budget for 2020 (herunder genopførte uudnyttede bevillinger fra tidligere år, formålsbestemte indtægter og omfordelinger til næste år) omfattede 89 711 000 EUR i forpligtelsesbevillinger og 80 289 000 EUR i betalingsbevillinger; bemærker, at udnyttelsesgraden for de disponible forpligtelses- og betalingsbevillinger i 2020 var på henholdsvis 94 % og 76 %;

5. bemærker, at fællesforetagendets aktive disponible Horisont 2020-budget i 2020 var på 84 081 000 EUR i forpligtelsesbevillinger og 75 779 000 EUR i betalingsbevillinger; bemærker yderligere, at fællesforetagendet ifølge Revisionsrettens beretning ved udgangen af 2020 havde udnyttet henholdsvis 100 % og 80 % af de forpligtelses- og betalingsbevillinger, der var disponible til Horisont 2020-projekter; bemærker, at gennemførelsesgraden for betalingsbevillingerne til aktionsudgifter faldt i forhold til 2019 (88 %), fordi en tilskudsaftale, der blev tildelt i forbindelse med indkaldelsen af forslag for 2020, ikke kunne underskrives ved udgangen af 2020, og den dermed forbundne forfinansiering måtte udskydes tilsvarende;

6. bemærker, at de private medlemmer ved udgangen af 2020 bidrog med i alt 131 181 000 EUR (valideret), herunder kontantbidrag på i alt 9 238 000 EUR og validerede bidrag i naturalier på 121 942 000 EUR, og dertil et samlet bidrag i naturalier til supplerende aktiviteter på 204 806 156 EUR (pr. 31. januar 2021) sammenlignet med Unionens samlede kontantbidrag på 297 741 000 EUR (ved udgangen af 2020);

7. bemærker, at der fællesforetagenderne har forskellige procedurer til beregningen af bidrag i naturalier, og opfordrer til, at de harmoniseres;

Performance

8. bemærker, at fællesforetagendets bestyrelse i juli 2020 udvalgte 19 forslag til finansiering som følge af 2020-indkaldelsen, der blev iværksat i januar 2020 på grundlag af den reviderede arbejdsplan for 2020; bemærker, at der i 2020 blev tildelt 19 tilskud til en samlet værdi af ca. 147 700 000 EUR, og at 18 af dem blev undertegnet; bemærker, at underskrivelsen af én tilskudsaftale — efter anmodning fra konsortiet og under hensyntagen til behovet for at omorganisere projekttildelingerne mellem arbejdspakkerne — blev udsat til 2021; noterer sig, at i alt 242 deltagere, hvoraf 29 % var repræsenteret af små og mellemstore virksomheder (SMV'er) i projekterne fra de åbne indkaldelser af forslag, blev udvalgt til finansiering inden for 2020-indkaldelsens 19 forsknings- og innovationsemner, og at ansøgningerne repræsenterede deltagere fra 30 lande, hvoraf 19 medlemsstater og tre lande, der var associeret med Horisont 2020-rammeprogrammet, blev udtaget til finansiering;

9. roser de foranstaltninger, som fællesforetagendet har truffet for at begrænse forsinkelser i projekterne efter covid-19-krisen; bemærker, at nogle af de betalinger, der oprindeligt var planlagt for 2020, først forfaldt i 2021 som følge af covid-19-krisen; bemærker i denne forbindelse, at fællesforetagendet har anvendt afsnit 4 i sit budget i overensstemmelse med sine finansielle bestemmelser;

10. bemærker, at der ved udgangen af 2020 var 72 projekter i gang (36 indkaldelser af forslag blandt medlemmer og 36 åbne indkaldelser): der blev fordelt 55 projekter på de fem innovationsprogrammer, ni projekter om tværgående aktiviteter og otte projekter i innovationsprogram X;

11. bemærker, at fællesforetagendet anvender de fælles centrale resultatindikatorer (KPI'er) for Horisont 2020 og for tværgående spørgsmål samt centrale resultatindikatorer, der er specifikke for fællesforetagendet, f.eks. vedrørende jernbanesystemets effektivitet; noterer sig, at fællesforetagendet i 2020 fortsatte arbejdet med at opretholde »Shift2Rail 2030 Impact Forecast Model« for at sikre den næste version som følge af ajourføringen af datainput fra de forskellige projekter og teknologidemonstratorer;

12. roser fællesforetagendet for, siden 2018, løbende at rapportere om dets bidrag til opfyldelsen af FN's verdensmål for bæredygtig udvikling og navnlig om dets bidrag til reduktionen af jernbanetransportens livscyklusomkostninger;

13. bemærker, at Shift2Rail-programmet ved udgangen af 2020 nåede afgørende delmål med hensyn til gennemførelsen, idet næsten alle fællesforetagendets ressourcer er afsat til Shift2Rail-programmets aktiviteter, og mindst 60 % af Shift2Rail-programmet er blevet gennemført med henblik på at nå de operationelle demonstrationer for TRL6/7, der efter planen vil blive afsluttet i 2023;

14. bemærker, at den samlede værdi af de aktiviteter, der blev udført i 2020, anslås at beløbe sig til 119,4 mio. EUR (hvoraf de andre medlemmer end Unionen tegnede sig for 110,3 mio. EUR);

15. bemærker, at fællesforetagendets nuværende aktiviteter skrider frem i retning af at kunne gennemføre demonstrationer i 2022 og 2023, og at dette vil sikre en passende ud- og indfasning mellem to programmer i fællesforetagendet Europas jernbaner, der er Shift2Rails efterfølger; bemærker, at fællesforetagendets teknologidemonstratorer er byggestenene i en mere systemisk jernbaneomlægning, som strategisk drives frem af Kommissionens europæiske grønne pagt, digitaliseringsdagsordenen og senest strategien for bæredygtig og intelligent mobilitet; bemærker, at fællesforetagendet i foråret 2020 yderligere støttede udarbejdelsen af et dokument på højt plan om Shift2Rails efterfølger, fællesforetagendet for Europas jernbaner (EU-RAIL), og at fællesforetagendet efter forelæggelsen af den første udgave af dokumentet på højt plan i december 2019 fortsatte koordineringen af de forskellige input i første halvdel af 2020; noterer sig, at Kommissionen i august 2020 opfordrede enheder til at tilkendegive deres interesse i at kandidere til at blive stiftende medlem af fællesforetagendet for Europas jernbaner;

16. tilskynder fællesforetagendet til at udvikle, integrere, demonstrere og validere innovative teknologier og løsninger med henblik på at fjerne de resterende tekniske hindringer, der hæmmer jernbanesektoren med hensyn til interoperabilitet, produktgennemførelse og effektivitet, og til at mindske de negative eksterne virkninger i tæt samarbejde med interessenter i hele jernbaneværdikæden, navnlig SMV'er, forsknings- og teknologicentre og universiteter;

17. fremhæver behovet for yderligere at udvikle synergier mellem det nye partnerskab og de eksisterende finansieringsmekanismer og for til fulde at udnytte mulighederne i de projekter, der finansieres under EU-programmer såsom Connecting Europe-faciliteten, planen for et digitalt Europa, Den Europæiske Fond for Regionaludvikling og Samhørighedsfonden samt InvestEU;

18. bemærker, at fællesforetagendet i sin årlige aktivitetsrapport for 2020 om kønsbalance og overvågningsindikatorer for Horisont 2020 for samme år havde samme procentdel af kvinder i bestyrelsen som det foregående år, nemlig 16 %, mens de udgjorde 33 % af fællesforetagendets repræsentanter og 33 % af medlemmerne af det videnskabelige udvalg; beklager, at tallene for kvinder er de samme som i det foregående år;

19. bemærker med bekymring de udfordringer, der er forbundet med covid-19-pandemien for arbejdstagerne; glæder sig over, at fællesforetagendet for første gang gennemførte en personaleundersøgelse, og at der blev udarbejdet en handlingsplan, som omfatter udarbejdelsen af et »trivselsprogram« til støtte for personalet under covid-19-pandemien; anmoder ledelsen om at sikre, at der er passende støttestrukturer til rådighed for personalets psykiske velbefindende;

Personale og udbud

20. bemærker, at der den 31. december 2020, idet der tages højde for den ekstraordinære midlertidige rekruttering af en kontraktansat til erstatning af en midlertidigt ansat, var 24 besatte stillinger, herunder to udstationerede nationale eksperter, fem midlertidigt ansatte og 16 kontraktansatte i henhold til stillingsfortegnelsen; bemærker, at fællesforetagendet for det første år gennemførte en personaleundersøgelse med henblik på at måle personalets engagement og undersøge, i hvilket omfang fællesforetagendets foruddefinerede ramme for intern kontrol allerede var integreret i personalets adfærd;

21. noterer sig, at fællesforetagendet i 2020 af hensyn til en forsvarlig økonomisk forvaltning, og så vidt det var muligt, gjorde brug af serviceleveranceaftaler med relevante tjenestegrene i Kommissionen og EU-agenturer (IKT, uddannelse, lønninger, tjenesterejser, godtgørelser til eksperter, midlertidigt ansatte osv.) og deltog i interinstitutionelle rammekontrakter (f.eks. om IT, revision, kontormøbler, forsikring, personaleforvaltningstjenester) ved at underskrive et aftalememoranda, og at fællesforetagendet desuden stod i spidsen for eller deltog i fælles rammekontrakter for fællesforetagender (f.eks. om IT- og databeskyttelsestjenester), også med det formål at øge synergierne; bemærker endvidere, at fællesforetagendet i 2020 iværksatte sin første indkaldelse med henblik på en pris under Horisont 2020;

Intern revision

22. bemærker, at den interne revisionstjeneste i 2019 gennemførte en revision af tilskudsproceduren, og at fællesforetagendet i 2020 traf foranstaltninger på grundlag af sin handlingsplan for at gennemføre de fire vigtige anbefalinger, som revisorerne havde fremsat; bemærker endvidere, at den interne revisionstjeneste i oktober 2020 på grundlag af yderligere dokumentation bekræftede, at den anså de første tre anbefalinger for at være gennemført, og at den i januar 2021 betragtede alle anbefalinger som gennemført;

23. bemærker endvidere, at den interne revisionstjeneste i 2020 gennemførte en tilbundsgående risikovurdering i fællesforetagendet med henblik på at udvikle en ny strategisk intern revisionsplan for perioden 2021-2023;

Intern kontrol

24. bemærker på baggrund af Revisionsrettens beretning, at fællesforetagendet i 2020 indførte pålidelige procedurer for forudgående kontrol på basis af finansielle og operationelle skrivebordsgennemgange, og at det gennemførte Kommissionens ramme for intern kontrol (ICF), der er baseret på 17 principper for intern kontrol; bemærker endvidere, at fællesforetagendet med henblik på den årlige selvevaluering og overvågning af effektiviteten af de kontrolaktiviteter, som ICF kræver, udviklede relevante indikatorer for alle interne kontrolprincipper og dertil relaterede karakteristika;

25. bemærker, at bestyrelsens afgørelse nr. 7/2018 om vedtagelse af regler om forebyggelse og håndtering af interessekonflikter, der finder anvendelse på fællesforetagendets organer, kræver, at ajourførte CV'er og interesseerklæringer fra bestyrelsesmedlemmerne offentliggøres på fællesforetagendets websted; noterer sig på baggrund af Revisionsrettens beretning, at ingen interesseerklæringer og kun halvdelen af CV'erne kunne offentliggøres ved udgangen af 2020, eftersom kun nogle få bestyrelsesmedlemmer behørigt havde indsendt disse oplysninger; erfarer fra fællesforetagendets side, at fællesforetagendet flere gange mindede bestyrelsesmedlemmerne om at fremsende de resterende interesseerklæringer, at 28 % af CV'erne og interesseerklæringerne i juni 2021 stadig manglede (12 ud af 43 nuværende aktive repræsentanter), og at der blev forelagt bestyrelsesmedlemmerne en statusrapport, som forklarede, at ethvert medlem, der ikke havde opfyldt kravene med hensyn til interesseerklæring og CV, de facto skulle betragtes som værende i en interessekonflikt, hvilket ville føre til udelukkelse fra bestyrelsens beslutningsproces; opfordrer fællesforetagendet til at aflægge rapport til dechargemyndigheden om enhver udvikling i denne henseende;

26. noterer sig på baggrund af Revisionsrettens beretning, at Kommissionens fælles revisionstjeneste er ansvarlig for den efterfølgende revision af de Horisont 2020-betalinger, som fællesforetagendet har foretaget, og at fællesforetagendet på grundlag af resultaterne af de efterfølgende revisioner, der var tilgængelige ved udgangen af 2020, rapporterede en repræsentativ fejlfrekvens på 2,9 % og en restfejlfrekvens på 1,99 % for Horisont 2020-projekter (afregninger og endelige betalinger); noterer sig på baggrund af Kommissionens forslag om en Horisont 2020-forordning, at det endelige mål er en restfejlprocent så tæt på 2 % som muligt ved afslutningen af programmerne, når de finansielle virkninger af alle revisions-, korrektions- og inddrivelsesforanstaltninger er medregnet;

27. bemærker, at fællesforetagendet i 2020 vurderede sine forsknings- og innovationsaktiviteter gennem en tredje »control gate«, hvor der blev taget hensyn til de resultater og rapporter, der blev indsendt i forbindelse med den årlige gennemgang af aktive projekter, som blev koordineret af de øvrige medlemmer, samtidig med at det i denne proces blev sikret, at den anbefaling, der blev fremsat i forbindelse med den foregående »control gate«-vurdering, var blevet gennemført korrekt;

28. bemærker, at fællesforetagendet fortsatte med at gennemføre strategien til bekæmpelse af svig i Shift2Rail 2017-2020, en skræddersyet strategi til bekæmpelse af svig, der supplerer Horisont 2020, og at fem indikatorer i overensstemmelse hermed anvendes til at rapportere om resultaterne af aktiviteter til forebyggelse og afsløring af svig, og at den tilhørende handlingsplan for gennemførelse af strategien dækker de forskellige stadier af cyklussen for bekæmpelse af svig (forebyggelse, afsløring, efterforskning og korrigerende foranstaltninger); bemærker endvidere, at bevidstheden om svig og risikoen for svig i 2020 blev dækket gennem den personaleundersøgelse, der blev gennemført efter vedtagelsen af en revideret ramme for intern kontrol og risikovurderingen;

29. bemærker, at Revisionsretten som led i kontrollen af aktionsudgifterne reviderede tilfældigt udvalgte stikprøver af Horisont 2020-betalingerne i 2020 for så vidt angår de endelige støttemodtagere med henblik på at underbygge fejlforekomsterne i den efterfølgende revision, og at de detaljerede revisioner i ét tilfælde afslørede en systemisk fejl, som skyldtes anvendelsen af en forkert metode til beregning af de anmeldte personaleomkostninger, og i et andet tilfælde en systemisk ikke-kvantificerbar svaghed, som skyldtes, at støttemodtageren ikke havde nogen valideringsprocedure for de arbejdstimer, der var anmeldt i forbindelse med projektet; noterer sig fællesforetagendets svar om, at der for så vidt angår støttemodtagerens manglende valideringsprocedure for anmeldte timer, der blev konstateret i en efterfølgende revisionsrapport udarbejdet af Kommissionens fælles revisionstjeneste ved udgangen af 2020, ikke var behov for finansielle justeringer, og at det i denne rapport blev konkluderet, at støttemodtagerens tidsregistreringssystem generelt var pålideligt, og at støttemodtageren desuden havde bekræftet, at der ville blive gennemført forbedringer af systemet til validering af tidsregistrering; opfordrer fællesforetagendet til at aflægge rapport til dechargemyndigheden om enhver udvikling i denne henseende.

30. understreger, at Revisionsretten i sin årsberetning om EU-fællesforetagender for regnskabsåret 2020 konstaterede vedvarende systemiske fejl i de personaleomkostninger, som støttemodtagerne havde anmeldt, navnlig hos SMV'er og nye støttemodtagere; bemærker, at sådanne fejl også regelmæssigt blev rapporteret i forbindelse med de efterfølgende revisioner af Kommissionens fælles revisionstjeneste og de revisorer, den har indgået kontrakt med; fremhæver, at Revisionsretten på side 39 i denne beretning anfører, at en strømlining af Horisont 2020-reglerne for anmeldelse af personaleomkostninger og en yderligere anvendelse af forenklede omkostningsmuligheder er en forudsætning for, at fejlforekomsterne kan stabiliseres under væsentlighedstærsklen i fremtidige forskningsrammeprogrammer; tilskynder fællesforetagendet til at styrke sine interne kontrolsystemer i betragtning af, at SMV'er og nye støttemodtagere er mere tilbøjelige til at lave fejl.